

stowarzyszenie
DORADCÓW SZKOLNYCH I ZAWODOWYCH RP

Siedziba Zarządu Głównego - ul. Chmielna 2 lok 31, 00-020 Warszawa; tel. 692411443
www.sdsiz.com.pl; biuro@sdsiz.com.pl

Warszawa, 04.03.2025 r.

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP

Zarząd Stowarzyszenia

ul. Chmielna 2 lok. 31, 00-020 Warszawa

e-mail: biuro@sdsiz.com.pl

Sz.P.

Małgorzata Szeja

Wicedyrektor

Ośrodek Rozwoju Edukacji

Warszawa

Dotyczy: Odpowiedź na pismo ORE nr WKZDZ.441.1.6.2025.MKK z dnia 12.02.2025 r. w sprawie stanowiska SDSiZ RP w sprawie propozycji zmian treści programowych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325).

**Stanowisko Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP
w sprawie rekomendowanych przez ORE zmian w rozporządzeniu
w sprawie doradztwa zawodowego**

Szanowna Pani Dyrektor,

Mając na uwadze kluczową rolę doradztwa zawodowego w przygotowaniu młodych ludzi do świadomego i efektywnego funkcjonowania na dynamicznie zmieniającym się rynku pracy oraz to, że doradztwo zawodowe pełni istotną funkcję w kształtowaniu umiejętności podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych, rozwijaniu kompetencji przyszłości oraz wspieraniu uczniów w identyfikowaniu ich mocnych stron i możliwości zawodowych. Niniejsze stanowisko zostało opracowane z uwzględnieniem doświadczeń członków Zarządu Stowarzyszenia oraz opinii środowiska doradców zawodowych.

W odpowiedzi na prośbę Ośrodka Rozwoju Edukacji (ORE) dotyczącą zajęcia stanowiska w sprawie proponowanych zmian w treściach programowych doradztwa zawodowego, Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP pragnie przedstawić swoje stanowisko w sprawie proponowanych zmian w treściach programowych doradztwa zawodowego.

Odnosząc się do rekomendacji ORE dotyczącej zastąpienia dotychczasowych obszarów wyodrębnionych w treściach programowych doradztwa zawodowego w Rozporządzeniu komponentami profilu absolwenta i absolwentki (sprawczość, kompetencje i wartości), na podstawie dostępnych informacji, wyników badań oraz opinii nauczycieli-doradców zawodowych uznajemy tę propozycję za **nieuzasadnioną i nie popieramy jej** oraz jednocześnie rekomendujemy:

1. Konieczność utrzymania dotychczasowej struktury treści programowych w rozporządzeniu

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego, obecne obszary programowe stanowią dobrze ugruntowany fundament dla wsparcia uczniów w planowaniu ich ścieżki edukacyjnej i zawodowej. Stowarzyszenie sprzeciwia się propozycji zastąpienia dotychczasowych obszarów wyodrębnionych w treściach programowych przez komponenty z Profilu Absolwenta i Absolwentki 2.0 (sprawczość, kompetencje i wartości). Uważamy, że Profil Absolwenta może stanowić inspirację i drogowskaz, lecz nie powinien w całości zastępować istniejących obszarów.

2. Integrację nowych elementów profilu absolwenta w ramach dotychczasowego rozporządzenia

Proponowane elementy profilu absolwenta (sprawczość, kompetencje, wartości) mogą zostać wprowadzone jako uzupełnienie dotychczasowych zapisów rozporządzenia w sprawie doradztwa zawodowego. Takie podejście pozwoli zachować spójność programów doradztwa zawodowego na wszystkich etapach edukacyjnych, unikając jednocześnie chaosu wynikającego z gruntownej przebudowy systemu.

3. Przeprowadzenie aktualizacji treści programowych zgodnie z potrzebami rynku pracy

Zmiany w rozporządzeniu powinny dotyczyć m.in. dostosowania celów szczegółowych do aktualnych realiów rynku pracy, postępu technologicznego (automatyzacja, AI, kompetencje przyszłości) oraz potrzeb uczniów. Kluczowe jest, aby zmiany były oparte na rzetelnych badaniach i analizach prowadzonych przez niezależne ośrodki badawcze, uwzględniających głos środowiska nauczycieli - doradców zawodowych oraz uczniów i ich rodziców.

4. Zapewnienie spójności i ciągłości doradztwa zawodowego i zwiększenie zaangażowania całego grona pedagogicznego

Doradztwo zawodowe powinno być realizowane na każdym etapie edukacyjnym, począwszy od przedszkola, a nie ograniczać się do dedykowanych zajęć. Zmiany w rozporządzeniu powinny zapewnić integrację doradztwa z procesem nauczania, ale w sposób systemowy, a nie poprzez rewolucyjną zmianę podstawy programowej. Obszarem do doskonalenia jest z pewnością zapewnienie zwiększanie zaangażowania całego grona pedagogicznego w realizację doradztwa zawodowego dla uczniów.

5. Wprowadzenie przedmiotu „doradztwo zawodowe” na wszystkich etapach kształcenia uczniów

Stowarzyszenie rekomenduje wprowadzenie obowiązkowego przedmiotu „doradztwo zawodowe” we wszystkich typach szkół i na wszystkich etapach kształcenia. Obecne rozwiązanie z „10” godzin i angażowaniem całego grona pedagogicznego dało już podwaliny pod podjęcie takiego działania. Pozwoli to uczniom na systematyczne zdobywanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej, podejmowania świadomych decyzji oraz przygotowania się do dynamicznie zmieniającego się rynku pracy. Obecne rozwiązania, w których doradztwo zawodowe jest często realizowane okazjonalnie lub w ograniczonym zakresie, nie zapewniają wystarczającego wsparcia uczniom. I sądzymy, że wprowadzenie jedynie modyfikacji ze sprawczością „dla każdego do wykonania” spowoduje rozmycie się zmian. Według zasady „jak do każdego to do nikogo”.

6. Zatrudnienie doradców zawodowych w szkołach na etacie (w pełnym wymiarze godzin)

Niezbędne jest zapewnienie każdej szkole dostępu do doradcy zawodowego zatrudnionego na etacie (w pełnym wymiarze godzin), co zwiększy efektywność wsparcia dla uczniów.

Obecnie doradztwo często realizowane jest przez nauczycieli w ramach dodatkowych obowiązków (jako ich 2 lub 3 przedmiot, którego uczą), co nie pozwala na pełne wykorzystanie potencjału doradztwa zawodowego. Etatowi doradcy zawodowi umożliwią profesjonalne, długofalowe wsparcie uczniów w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

7. Wzmacnianie wsparcia indywidualnego

Zapewnienie uczniom ścieżki wsparcia indywidualnego zarówno na terenie szkoły przez etatowych doradców zawodowych, jak i w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, jest kluczowym elementem skutecznego doradztwa zawodowego. Indywidualne podejście do ucznia pozwala na dostosowanie działań do jego potrzeb, predyspozycji i możliwości, co znacząco zwiększa skuteczność doradztwa i umożliwia świadome kształtowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej. Niezbędne jest wzmocnienie współpracy między szkołami a specjalistycznymi instytucjami wsparcia psychologicznego i pedagogicznego, tak aby uczniowie mogli korzystać z kompleksowej pomocy w podejmowaniu decyzji dotyczących ich przyszłości zawodowej.

8. Wzmacnianie sieci współpracy doradców zawodowych z instytucjami i organizacjami

Rozwijanie i wzmocnianie współpracy doradców zawodowych z instytucjami edukacyjnymi, pracodawcami, organizacjami pozarządowymi i samorządami na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym pozwoli na efektywniejsze dostosowanie doradztwa do aktualnych potrzeb rynku pracy. Taka współpraca umożliwi uczniom dostęp do rzetelnych informacji o zawodach, trendach rynkowych oraz ścieżkach kształcenia, a także ułatwi organizowanie staży, praktyk i innych form wsparcia w procesie wyboru kariery zawodowej.

Podsumowanie

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP uważa, że wprowadzenie zmian w doradztwie zawodowym powinno być poprzedzone szerokimi konsultacjami oraz badaniami diagnozującymi rzeczywiste potrzeby nauczycieli, uczniów, rodziców i pracodawców. **Profil Absolwenta i Absolwentki 2.0 może być cennym dodatkiem, ale nie powinien zastępować obecnych obszarów treści programowych.** Kluczowe jest zachowanie spójności, dopasowanie do realnych potrzeb edukacyjnych i zawodowych oraz oparcie zmian na solidnych podstawach teoretycznych i badawczych.

stowarzyszenie
DORADCÓW SZKOLNYCH I ZAWODOWYCH RP

Siedziba Zarządu Głównego - ul. Chmielna 2 lok 31, 00-020 Warszawa; tel. 692411443
www.sdsiz.com.pl; biuro@sdsiz.com.pl

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP jest organizacją o wieloletnim doświadczeniu w zakresie orientacji i doradztwa zawodowego. Zrzesza specjalistów, którzy na co dzień wspierają młodzież w wyborze ścieżki edukacyjnej i zawodowej, co daje unikalną perspektywę praktyczną i ekspercką. Jako organizacja aktywnie propagująca i doskonaląca system doradztwa w szkołach, może wnieść cenne uwagi i konkretne rozwiązania dostosowane do potrzeb dzieci, młodzieży i ich rodziców oraz dynamicznie zmieniającego się rynku pracy, które będą praktyczne, adekwatne do aktualnych wyzwań i będą mogły być skutecznie wdrażane w szkołach i placówkach oświatowych.

W związku z powyższym **Stowarzyszenie wyraża swoją gotowość do współpracy na rzecz doskonalenia systemu i zapewnienia wysokiej jakości doradztwa zawodowego w Polsce.**

Stowarzyszenie
Doradców Szkolnych i Zawodowych RP
ul. Chmielna 2 lok. 31
00-020 Warszawa
NIP: 526-24-17-100

Z poważaniem,

W imieniu Zarządu SDSiZ RP

Przewodniczący
Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP
Tomasz Magnowski

[Signature]
inż. Tomasz Magnowski
przewodniczący
Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP

Dr hab. prof. Uł Anna Paszkowska-Rogacz
Instytut Psychologii
Zakład Psychologii Pracy, Organizacji i Doradztwa Kariery
Wydział Nauk o Wychowaniu
Uniwersytet Łódzki
Aleja Rodziny Scheiblerów 2
90-128 Łódź

Łódź, 02.03. 2025

Szanowna Pani
Sz.P. Małgorzata Szeja

Wicedyrektor Ośrodek Rozwoju Edukacji Warszawa

Dotyczy: Poparcie propozycji zmian treści programowych zawartych w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. z 2019 r. poz. 325) przedstawionych przez Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP

Mając na uwadze dynamiczne zmiany na rynku pracy oraz rosnące znaczenie kompetencji przekrojowych w kształtowaniu ścieżek kariery młodych ludzi, w pełni popieram stanowisko Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP dotyczące konieczności utrzymania dotychczasowej struktury treści programowych doradztwa zawodowego, przy jednoczesnym uwzględnieniu nowych wyzwań i realiów.

Kluczowe argumenty przemawiające za poparciem stanowiska SDSiZ RP:

1. Zachowanie spójności i ciągłości doradztwa zawodowego

Popieram konieczność utrzymania dotychczasowych obszarów wyodrębnionych w treściach programowych. Profil Absolwenta i Absolwentki 2.0 może być cennym uzupełnieniem, ale nie powinien zastępować dobrze ugruntowanych treści programowych, które od lat zapewniają stabilne fundamenty doradztwa zawodowego.

2. Integracja nowych elementów bez radykalnych zmian strukturalnych

Wprowadzenie komponentów Profilu Absolwenta (sprawczość, kompetencje i wartości) jako uzupełnienia dotychczasowych treści, a nie ich zamiennika, pozwoli uniknąć chaosu i zapewni większą skuteczność doradztwa.

3. Dostosowanie treści programowych do zmieniającego się rynku pracy

Uważam, że konieczne jest uwzględnienie zmian wynikających z rozwoju technologii, automatyzacji oraz nowych kompetencji przyszłości. Jednak powinno to być realizowane na bazie badań i analiz, a nie poprzez całkowitą przebudowę systemu.

4. Rozwojowe ujęcie doradztwa zawodowego dostosowane do etapów rozwoju ucznia

Doradztwo zawodowe powinno być procesem długofalowym, dostosowanym do specyfiki rozwojowej uczniów na różnych poziomach edukacyjnych. Zamiast jednolitego podejścia, które może być niewystarczająco skuteczne, konieczne jest stopniowe i progresywne

wprowadzanie zagadnień doradztwa zawodowego adekwatnych do wieku i możliwości poznawczych uczniów.

5. Specyfika doradztwa zawodowego w kontekście wychowania szkolnego

Wyodrębnione w Profilu Absolwenta komponenty (sprawczość, kompetencje, wartości) dotyczą całego procesu wychowania w szkole i nie uwzględniają specyficznych efektów, jakie powinno osiągnąć doradztwo zawodowe. Doradztwo zawodowe to nie tylko kształtowanie kompetencji przekrojowych, ale także konkretne działania wspierające młodzież w wyborze ścieżki edukacyjno-zawodowej, przygotowujące do rynku pracy oraz rozwijające umiejętność podejmowania decyzji w tym obszarze.

6. Zapewnienie systemowego wsparcia doradztwa zawodowego w edukacji

Popieram propozycję SDSiZ RP dotyczącą wprowadzenia przedmiotu „doradztwo zawodowe” na wszystkich etapach edukacyjnych, co pozwoli uczniom na systematyczne zdobywanie umiejętności niezbędnych do planowania kariery zawodowej.

7. Zatrudnienie etatowych doradców zawodowych

Zwiększenie liczby doradców zawodowych zatrudnionych na etatach w szkołach pozwoli na bardziej efektywne wsparcie uczniów, które obecnie bywa ograniczone przez dodatkowe obowiązki nauczycieli pełniących tę funkcję.

8. Wzmocnienie współpracy doradców z instytucjami i organizacjami rynku pracy

Wspieram postulat SDSiZ RP dotyczący rozwoju współpracy doradców zawodowych z pracodawcami, samorządami oraz instytucjami edukacyjnymi, co pozwoli na lepsze dostosowanie doradztwa do aktualnych trendów rynkowych i realnych potrzeb uczniów.

Podsumowanie

Popieram stanowisko Stowarzyszenia Doradców Szkolnych i Zawodowych RP, uważając, że zmiany w systemie doradztwa zawodowego powinny być wprowadzane w sposób przemyślany i ewolucyjny, a nie rewolucyjny. Integracja nowych komponentów powinna odbywać się w ramach już istniejącej struktury, tak aby nie zaburzać dotychczasowych skutecznych praktyk doradczych. Ponadto, doradztwo zawodowe musi być dostosowane do etapów rozwojowych uczniów, a jego treści powinny być odpowiednio stopniowane, aby skutecznie wspierać uczniów na każdym etapie edukacji.

Jestem otwarta na dalszą współpracę i dialog w zakresie doskonalenia doradztwa zawodowego w Polsce, mając na uwadze dobro uczniów oraz potrzeby rynku pracy.

Z poważaniem

